

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет управління

Кафедра логопедії та інноваційних технологій в інклюзії

СИЛАБУС

“Виробнича практика (в інклюзивно-ресурсних центрах)”

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Інклюзія в освіті»

Спеціалізація 016.01 Логопедія

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “5” січня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Виробнича практика (логопедична)
Викладач (і)	Джус О.В. http://surl.li/phkfx Ленів З.П. http://surl.li/phkzi Лукачович Г.О. http://surl.li/phkhhk
Контактний телефон викладача	+38-068-104-5000, +38 067-726-4941 +38-099-049-46-84
E-mail викладача	oksana.dzhus@pnu.edu.ua zoriana.leniv@pnu.edu.ua, halyna.lukachovych@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Понеділок: 16.00-17.00 108 а ГК або http://surl.li/phhxn – Джус О.В П'ятниця : 16.00-17.00. https://meet.google.com/yve-ewoa-qrm - Ленів З.П. Середа, 15.30-17.00 https://meet.google.com/ecv-sviz-vfz Лукачович Г.О.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Виробнича практика (в інклюзивно-ресурсних центрах) спрямована на формування мотиваційної та діяльнісної складової готовності до здійснення професійної діяльності, що досягається через аналіз здобувачами вищої освіти документації на дітей, відвідування логопедичних занять, комплексної оцінки та їх подальший аналіз; проводити вивчення пізнавальної діяльності дітей, аналізувати результати дослідження; організацію, планування і проведення корекційної роботи з дітьми з порушеннями розвитку та\і мовлення під керівництвом вчителя-логопеда та інших спеціалістів; проведення контрольних корекційних занять; виконання завдань логопедичних обстежень; аргументування вибору навчальних програм і напрямків надання логопедичної допомоги; визначення переліку адаптаційних пристосувань та реабілітаційних заходів для кожної конкретної дитини або групи дітей; здійснювати перспективне і поточне планування змісту всіх видів логопедичної роботи; визначати і реалізовувати завдання логопедичного супроводу корекційної роботи, обґрунтовано вибирати і застосовувати методи, форми і прийоми подолання порушень мовленнєвого розвитку й розвитку вищих психічних функцій у дітей з особливими освітніми потребами; робити оптимальний відбір методик корекційного впливу, матеріалу, наочних і технічних засобів з урахуванням логопедичної корекції порушених функцій; виготовляти демонстраційний і роздатковий дидактичний матеріал для корекційних занять; володіти прийомами організації спільної роботи з педагогами і батьками дітей з особливими освітніми потребами.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета: розширення, систематизація та закріплення у здобувачів другого (магістерського) рівня освіти професійних компетентностей у сфері діагностики стану розвитку мовлення, пізнавальної діяльності, визначення типів і рівнів освітніх труднощів та планування і моніторингу стратегій формування мовлення дітей із особливими освітніми потребами;

оволодіння практичними навичками корекційної роботи з подолання або мінімізації труднощів в осіб з порушеннями розвитку та/або системними порушеннями мовлення первинного чи вторинного генезу; здійснювати перспективне і поточне планування змісту всіх видів логопедичної роботи; визначати і реалізовувати завдання логопедичного супроводу корекційної роботи, обґрунтовано вибирати і застосовувати методи, форми і прийоми подолання порушень мовленнєвого розвитку й розвитку вищих психічних функцій у дітей з особливими освітніми потребами; робити оптимальний відбір методик корекційного впливу, матеріалу, наочних і технічних засобів з урахуванням логопедичної корекції порушених функцій; виготовляти демонстраційний і роздатковий дидактичний матеріал для корекційних занять; оволодіння прийомами організації спільної роботи з педагогами і батьками дітей з особливими освітніми потребами; формування управлінських компетентностей у сфері керівництва та контролю за змістом та ефективністю інклюзивних/спеціальних/корекційно-розвиткових послуг; розвиток здібностей до самоосвіти, саморозвитку, самореалізації, самопрезентування та рефлексії.

Завдання

1. Проведення діагностичної оцінки навчальної (пізнавальної) діяльності дитини з особливими освітніми потребами: визначити рівень сформованості знань, вмінь, навичок відповідно до навчальної програми або основних критеріїв формування вмінь і навичок дітей дошкільного віку; проведення комплексної оцінки з метою визначення особливих освітніх потреб дитини з порушеннями мовлення.

2. Участь у засіданнях фахівців центру з метою обговорення узагальнених результатів комплексної оцінки.

3. Надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами, які навчаються у закладах дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) і інших закладах освіти, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти (не відвідують заклади освіти) та не отримують логопедичної допомоги.

4. Ознайомлення батьків (одного з батьків) або законних представників дитини з особливими освітніми потребами з висновком про комплексну оцінку, умовами навчання та надання психолого-педагогічної допомоги у закладах освіти (у разі здобуття дитиною дошкільної або загальної середньої освіти).

5. Участь у складанні, виконанні, коригуванні індивідуальних програм розвитку дітей з особливими освітніми потребами в частині надання логопедичної допомоги, змісту, форм та методів навчання відповідно до їхніх потенційних можливостей.

6. Участь у команді психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами у закладах дошкільної та загальної середньої освіти, а також психолого-педагогічних комісіях спеціальних закладів загальної середньої освіти з метою моніторингу динаміки розвитку.

7. Надання методичної допомоги педагогічним працівникам закладів дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) і інших закладів освіти, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти, батькам або законним представникам дітей з особливими освітніми потребами щодо особливостей організації психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг.

8. Надання консультативної та психологічної допомоги, проведення бесід з батьками (законними представниками) дітей з особливими освітніми потребами у формуванні позитивної мотивації щодо їхнього розвитку.

9. Моніторинг динаміки розвитку дітей з особливими освітніми потребами шляхом взаємодії з їхніми батьками (законними представниками) і закладами освіти, в яких вони навчаються.

10. Організація інформаційно-просвітницької діяльності через проведення конференцій, семінарів, круглих столів, тренінгів, майстер-класів тощо з питань надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами.

11. Підготовка і впорядкування звітної інформації про результати діяльності ІРЦ для засновника, відповідного структурного підрозділу з питань діяльності ІРЦ органів управління освітою, а також аналітичної інформації для відповідного центру підтримки інклюзивної освіти.

12. Опанування прийомами організації спільної роботи зі спеціалістами, які забезпечують реалізацію різних аспектів корекційної допомоги, проведення пропаганди логопедичних знань серед вихователів, вчителів, співробітників реабілітаційних центрів і громадський об'єднань, батьків, що сприятиме підвищенню їх педагогічної компетенції.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК-3. Здатність працювати в команді.

ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

СК-3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.

СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.

СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК-6. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності, приймати рішення та продовжувати навчання та/або підвищення професійної кваліфікації відповідно до наявних потреб і запитів.

СК-11 Здатність планувати, організовувати та здійснювати наукові дослідження у сфері інклюзії в освіті.

СК-12. Здатність розробляти, адаптовувати і впроваджувати індивідуальні програми та навчально-методичні матеріали щодо освіти, соціалізації та розвитку осіб з мовленнєвими порушеннями.

Результати навчання:

РН 4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рівень освітньої підтримки.

РН 5. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій.

РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості інклюзії в освіті на засадах партнерства.

РН 8. Приймати ефективні рішення з питань реалізації інклюзії в освіті, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати їх розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, зокрема, вимоги споживачів; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

РН 9. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та іноземною мовами при

обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

PH 11. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері інклюзії в освіті та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

PH 12. Організовувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища.

5. Організація навчання

Етапи проходження практики, вид роботи	Розподіл годин між видами роботи	Результати навчання
Етап 1. Наставочна конференція виробничої практики (логопедичної)		
Наставочна конференція	2	PH 6
Етап 2. Виконання завдань практики		
Скласти індивідуальний план роботи практиканта.	2	PH 6
Вести щоденник практики	5	PH 6
Індивідуальна програма розвитку на дитину дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку	5	PH 6, PH 5, PH 4
Індивідуальна програма розвитку на дитину молодшого шкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку	5	PH 6, PH 5, PH 4
Протокол засідання команди психолого- педагогічного супроводу закладу дошкільної чи загальної середньої освіти.	5	PH 6, PH 9
Конспект бінарного заняття з консультантами ІРЦ (корекційним психопедагогом, тифлопедагогом, сурдопедагогом, інструктором з ЛФК, реабілітологом, психологом)	5	PH 12, PH 8
Психолого-педагогічна характеристика на дитину дошкільного віку з порушенням мовленнєвого розвитку, що отримує корекційну допомогу в умовах ІРЦ чи на умовах інклюзії в закладі дошкільної освіти	5	PH 12
Психолого-педагогічна характеристика на учня з порушенням мовленнєвого розвитку, що отримує корекційну допомогу в умовах ІРЦ чи на умовах інклюзії в закладі загальної середньої освіти.	5	PH 6, PH 5, PH 4
Конспект виступу на методичному об'єднанні вчителів інклюзивного навчання (вчителів-логопедів, вихователів груп спеціального призначення, інклюзивних груп).	5	PH 6, PH 5, PH 4
Конспект консультації для батьків, які виховують дітей з порушенням мовлення.	10	PH 6, PH 5, PH 4
Конспект тренінгу для батьків, стосовно формування позитивної мотивації щодо перспектив розвитку їх дітей.	10	PH 6, PH 5, PH 4
Конспект профорієнтаційного заходу для дітей з особливими освітніми потребами.	10	PH 6, PH 5, PH 4

3 конспекти контрольних індивідуальних логопедичних занять для дітей раннього, дошкільного та молодшого шкільного віку з порушеннями мовлення або комплексними порушеннями розвитку	10	PH 6, PH 5, PH 4
Виконання індивідуального завдання	4	PH 6, PH 5, PH 4
Етап 3. Підведення підсумків практики		
Підсумкова конференція	2	PH 6
Разом	90	

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	016 Спеціальна освіта	2	Н

6. Зміст практики

6.1 Особливості організації і проведення практики

Здобувачі ступеня вищої освіти магістр проходять виробничу практику на посаді посаді консультанта ІРЦ (вчителя-логопеда). Календарні терміни проходження практики визначаються відповідно до навчального плану, тривалість проходження виробничої практики – 2 тижні і включає в себе 3 кредити ЕКТС (90 год.), організовується на II курсі (1 семестр).

Робочий день здобувача-практиканта триває 6 годин. Початок і закінчення робочого дня узгоджується з консультантом ІРЦ та керівництвом закладу і складає відповідно до графіку роботи консультанта ІРЦ по 4 год. щодня та решти 2-х годин до або після годин роботи консультанта. Протягом останніх двох годин здобувач-практикант проводить спостереження за дітьми з порушеннями мовлення або з іншими проблемами розвитку, виконує окремі завдання практики та організовує інші види робіт відповідно до індивідуального плану. Виробнича практика (в інклюзивно-ресурсних центрах) входить до циклу обов'язкових освітніх компонентів професійної підготовки.

6.2 Завдання виробничої практики (логопедичної).

1. Скласти індивідуальний план роботи практиканта.
2. Вести щоденник практики
3. Скласти індивідуальну програму розвитку на дитину молодшого шкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку.
4. Скласти індивідуальну програму розвитку на дитину дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку
5. Скласти протокол засідання команди психолого- педагогічного супроводу закладу дошкільної чи загальної середньої освіти.
6. Скласти конспект і провести бінарне заняття з консультантами ІРЦ (корекційним психопедагогом, тифлопедагогом, сурдопедагогом, інструктором з ЛФК, реабілітологом, психологом). Здійснити самоаналіз проведеного заняття.
7. Скласти психолого-педагогічну характеристику та логопедичний висновок на дитину дошкільного віку з порушенням мовленнєвого розвитку, що отримує корекційну допомогу в умовах ІРЦ чи на умовах інклюзії в закладі дошкільної освіти. Здійснити самоаналіз проведеної діагностики.
8. Скласти психолого-педагогічну характеристику на учня з порушенням мовленнєвого розвитку, що отримує корекційну допомогу в умовах ІРЦ чи на умовах інклюзії в закладі загальної середньої освіти. Здійснити самоаналіз проведеної діагностики.

9. Скласти конспект і провести виступ на методичному об'єднанні вчителів інклюзивного навчання (вчителів-логопедів, вихователів груп спеціального призначення, інклюзивних груп). Здійснити самоаналіз виступу.

10. Скласти конспект та провести консультацію для батьків, які виховують дітей з порушенням мовлення. Здійснити самоаналіз проведеної консультації.

11. Скласти конспект та провести тренінг для батьків, стосовно формування позитивної мотивації щодо перспектив розвитку їх дітей. Здійснити самоаналіз проведеного тренінгу.

12. Скласти конспект та провести профорієнтаційний захід для дітей з особливими освітніми потребами. Здійснити самоаналіз проведеного заходу.

13. Скласти 3 конспекти контрольних індивідуальних логопедичних занять та провести їх для дітей раннього, дошкільного та молодшого шкільного віку з порушеннями мовлення або комплексними порушеннями розвитку. Здійснити самоаналіз проведених занять.

14. Виконати індивідуальне завдання

15. Створити гру (посібник та ін.)

16. Скласти звіт про проходження практики.

17. Оформити щоденник практики з відгуком логопеда, підписами і печатками.

18. Створити презентацію про проходження практики

19. Оформити характеристику на студента з місця проходження практики (заповнюється керівником від бази практики, з підписом та печаткою).

20. Підготувати звітну документацію про проходження практики.

6.3. Обов'язки студентів під час проходження виробничої практики – до початку практики отримати від керівника практики інформацію щодо порядку оформлення необхідних документів;

– взяти участь в настановчій (з організаційних аспектів) та підсумковій (з презентації результатів практики) конференціях;

– своєчасно прибути на базу практики, мати при собі дійсну медичну книжку;

– своєчасно виконувати всі види робіт, передбачені програмою практики і відповідними інструкціями, старанно готуватись до кожного виду діяльності;

– бути зразком відповідальності, організованості, дисциплінованості, ввічливості, працьовитості;

– дотримуватись графіку проходження практики, затвердженого методистом керівником бази практики; за умови відсутності на практиці – вчасно повідомити керівника про причини відсутності;

– час перебування на практиці – 6 год. на день (4 години – контактні з дітьми, 2 години – спілкування із фахівцями закладу та оформлення документації);

– проявляти свою професійну компетентність;

– вести щоденник практики, в якому відображається зміст проведеної студентом-практикантом роботи, записуються спостереження, роздуми, зауваження керівників практики та власні пропозиції й рекомендації щодо оптимізації та проведення завдань практики;

– організовувати свою роботу відповідно до вимог, правил внутрішнього розпорядку закладу/установи, в якій він проходить практику, розпоряджень адміністрації, керівників практики;

– після закінчення практики студент протягом трьох днів має завершити підготовку необхідних методичних матеріалів та звітної документації.

програми практики на засіданні кафедри.

Обов'язки керівника практики від закладу вищої освіти

– провести всі організаційні заходи перед направленням студентів на практику: інструктаж про порядок проходження практики; інструктаж з техніки безпеки; забезпечити студентів-практикантів необхідною документацією тощо;

– контролювати своєчасне прибуття студентів до бази практики та її відвідування;

- здійснювати керівництво практикою, контролювати її проходження студентами щодо виконання її програми й індивідуальних завдань, строків її проведення, правил внутрішнього трудового розпорядку баз практики;
- забезпечити, разом з керівником від бази практики, якісне проходження практики відповідно до затвердженої програми;
- контролювати умови праці та побуту студентів на базі практики, провести з ними обов'язкові інструктажі з охорони праці і техніки безпеки;
- Надавати інформаційну допомогу в організаційних та навчально-методичних питаннях, які виникають у процесі діяльності здобувачів вищої освіти;
- брати участь у комісії із захисту студентських звітів про практику та передати їх на кафедру для зберігання;
- оцінити результати проходження практики;
- зробити аналіз і забезпечити обговорення підсумків виконання студентами програми практики на засіданні кафедри.

Обов'язки керівника від бази практики:

- прийняти студентів на практику згідно з календарними планом;
- визначити робоче місце в структурі закладу освіти для проходження студентами практики;
- видати наказ/розпорядження про прийняття студентів на практику, із зазначенням строків і призначення безпосередніх керівників практикою від організації з числа постійно працюючих кваліфікованих спеціалістів;
- провести інструктаж з техніки безпеки та протипожежної безпеки в організації та на робочому місці при виконанні конкретних видів робіт;
- створити належні умови для проходження практики студентами та виконання її програми; не допускати студентів-практикантів до зайняття посад і виконання завдань, що не передбачені програмою практики та майбутньому фаху;
- ознайомити студентів з організацією роботи та функціональними обов'язками на конкретному робочому місці/посаді;
- забезпечити студентів безпечними умовами праці;
- надати студентами можливість користуватися методичними матеріалами, матеріально-технічними засобами, інформаційними ресурсами й іншими документами, що є необхідними для виконання програми практики;
- контролювати виконання студентами-практикантами програми практики, допомагати у підборі матеріалу для виконання індивідуальних завдань;
- оцінити якість виконаних робіт, скласти на них характеристику з відображенням у неї таких даних: виконання програми практики (індивідуального завдання), якість професійних знань і умінь, набуття практичних навичок, ставлення студентів до роботи тощо.

7. Контроль навчальних досягнень

7.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Основні напрямки роботи здобувача-практиканта	Форма звітності	Критерії оцінювання	Мак кількість балів
Участь у настановчій конференції.	Особиста присутність/ участь дистанційно	Студент особисто присутній на конференції очно/дистанційно – 1 бал; приймає активну участь в обговоренні організаційних моментів та завдань практики – 4 бали.	5
Індивідуальна програма розвитку на дитину дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку	ІПР	Під час виконання практичного завдання студент демонструє уміння: методично правильно та креативно підходити до написання – 3 бал; дотримуватися дедлайну виконання завдання – 1 бал; грамотно (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок) презентувати матеріал – 1 бал.	5

Індивідуальна програма розвитку на дитину молодшого шкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку	ІПР	Під час виконання практичного завдання студент демонструє уміння: методично правильно та креативно підходити до написання – 3 бал; дотримуватися дедлайну виконання завдання – 1 бал; грамотно (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок) презентувати матеріал – 1 бал.	5
Протокол засідання команди психолого-педагогічного супроводу закладу дошкільної чи загальної середньої освіти.	протокол	Під час виконання практичного завдання студент демонструє уміння: методично правильно та креативно підходити до написання – 3 бал; дотримуватися дедлайну виконання завдання – 1 бал; грамотно (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок) презентувати матеріал – 1 бал.	5
Конспект бінарного заняття з консультантами ІРЦ (корекційним психопедагогом, тифлопедагогом, сурдопедагогом, інструктором з ЛФК, реабілітологом, психологом). Здійснити самоаналіз проведеного заняття.	конспект	Під час виконання практичного завдання студент демонструє уміння: методично правильно та креативно підходити до написання конспекту, – 1 бал; доцільно використовувати інноваційні технології логопедичного впливу – 1 бал; методично правильно та креативно провести заняття (раціонально розподіляти час, чітко надавати інструкції, ефективно взаємодіяти та тримати увагу) – 1 бал; дотримуватися дедлайну виконання завдання – 1 бал; грамотно (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок) презентувати матеріал – 1 бал.	5
Психолого-педагогічна характеристика та логопедичний висновок на дитину дошкільного віку з порушенням мовленнєвого розвитку, що отримує корекційну допомогу в умовах ІРЦ чи на умовах інклюзії в закладі дошкільної освіти. Здійснити самоаналіз проведеної діагностики.	Психолого-педагогічна і логопедична характеристика	Під час виконання практичного завдання студент демонструє уміння: методично правильно та обґрунтовано підходити до визначення логопедичного діагнозу – 1 балів; структуровано описувати характеристику дитини – 2 бали; дотримуватися дедлайну виконання завдання – 1 бали; грамотно (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок) презентувати матеріал – 1 бал.	5
Психолого-педагогічна характеристика на учня з порушенням мовленнєвого розвитку, що отримує корекційну допомогу в умовах ІРЦ чи на умовах інклюзії в закладі загальної середньої освіти. Здійснити самоаналіз	Психолого-педагогічна і логопедична характеристика	Під час виконання практичного завдання студент демонструє уміння: методично правильно та обґрунтовано підходити до визначення логопедичного діагнозу – 1 балів; структуровано описувати характеристику дитини – 2 бали; дотримуватися дедлайну виконання завдання – 1 бали; грамотно (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок) презентувати матеріал – 1 бал.	5

проведеної діагностики.			
Конспект виступу на методичному об'єднанні вчителів інклюзивного навчання (вчителів-логопедів, вихователів груп спеціального призначення, інклюзивних груп). Здійснити самоаналіз виступу.	конспект	Під час виконання практичного завдання студент демонструє уміння: методично правильно та креативно підходити до написання конспекту – 1 бал; доцільно використовувати інноваційні технології – 1 бал; методично правильно та креативно виступити (раціонально розподіляти час, чітко надавати інструкції, ефективно взаємодіяти та тримати увагу учасників, дотримання дедлайну виконання завдання – 1 бал; грамотно (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок) презентувати матеріал – 1 бал.	5
Конспект консультації для батьків, які виховують дітей з порушенням мовлення. Здійснити самоаналіз проведеної консультації.	конспект	Під час виконання практичного завдання студент демонструє уміння: методично правильно та креативно підходити до написання конспекту консультації для батьків, – 1 бал; доцільно використовувати інноваційні технології – 1 бал; методично правильно та креативно проводити консультацію (раціонально розподіляти час, чітко надавати інструкції, ефективно взаємодіяти та тримати увагу) – 1 бал; дотримуватися дедлайну виконання завдання – 1 бал; грамотно (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок) презентувати матеріал – 1 бал.	5
Конспект тренінгу для батьків, стосовно формування позитивної мотивації щодо перспектив розвитку їх дітей. Здійснити самоаналіз проведеного тренінгу.	конспект	Під час виконання практичного завдання студент демонструє уміння: методично правильно та креативно підходити до написання конспекту тренінгу для батьків, – 1 бал; доцільно використовувати інноваційні технології – 1 бал; методично правильно та креативно проводити тренінг (раціонально розподіляти час, чітко надавати інструкції, ефективно взаємодіяти та тримати увагу) – 1 бал; дотримуватися дедлайну виконання завдання – 1 бал; грамотно (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок) презентувати матеріал – 1 бал.	5
Конспект профорієнтаційного заходу для дітей з особливими освітніми потребами. Здійснити самоаналіз проведеного заходу.	конспект	Під час виконання практичного завдання студент демонструє уміння: методично правильно та креативно підходити до написання конспекту заходу відповідно до віку та порушення дитини з ООП – 1 бал; доцільно використовувати інноваційні технології – 1 бал; методично правильно та креативно проводити заняття відповідно до віку та порушення дитини з ООП (раціонально розподіляти час, чітко надавати інструкції, ефективно взаємодіяти та тримати увагу дитини) – 1 бал; дотримуватися дедлайну виконання завдання – 1 бал; грамотно (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок) презентувати матеріал – 1 бал.	5
3 конспекти контрольних індивідуальних логопедичних занять для дітей раннього, дошкільного та молодшого шкільного віку з порушеннями мовлення або	3 конспекти	Під час виконання практичного завдання студент демонструє уміння: методично правильно та креативно підходити до написання конспектів логопедичного заняття відповідно до віку та порушення дитини з – 3 балів; доцільно використовувати інноваційні технології логопедичного впливу – 2 балів методично правильно та креативно проводити заняття відповідно до віку та порушення дитини з ООП	15

комплексними порушеннями розвитку. Здійснити самоаналіз проведених занять.		(раціонально розподіляти час, чітко надавати інструкції, ефективно взаємодіяти та тримати увагу дитини) – 8 бали; дотримуватися дедлайну виконання завдання – 1 бали; грамотно (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок) презентувати матеріал – 1 бал.	
Виконання індивідуального завдання	Індивідуальне завдання	Під час виконання практичного завдання студент демонструє здатність до: -творчого виконання-2; - дотримання дедлайну виконання завдань – 2 бали; грамотного (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок) презентування матеріалів – 1 бал.	5
Створення гри (посібника та ін.)	Гра (посібник чи ін. дидактичний матеріал)	Під час виконання практичного завдання студент демонструє здатність до: - методично правильного та креативного розроблення гри і домашніх завдань – 5 балів; самокритичного аналізу власної діяльності під час апробації – 3 балів; дотримання дедлайну виконання завдань – 1 бали; грамотного (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок) презентування матеріалів – 1 бал.	10
Щоденник практики	Щоденник практики	Під час виконання практичного завдання студент демонструє здатність до: -творчого заповнення, правильного оформлення -3 бали; - дотримання дедлайну виконання завдань – 1 бали; грамотного (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок) презентування матеріалів – 1 бал.	5
Оформити звітну документацію та презентацію.	Звіт, характеристика презентація	Під час виконання практичного завдання студент демонструє здатність до: творчого презентування власної практичної діяльності – 1 балів; аналізу і логічного структурування матеріалу – 1 бали; рефлексії та ініціативи під час презентації – 1 балів; демонстрації розвитку власного професіоналізму в галузі спеціальної освіти та інклюзії – 1 бали; грамотного (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок) презентування матеріалів – 1 бал.	5
Участь у звітній конференції	Особиста присутність/ участь Дистанційно, захист	Студент особисто присутній на конференції очно/дистанційно – 1 бал; презентація матеріалів – 8; приймає активну участь в обговоренні підсумків практики – 1 бал.	10
Всього			100

7.2 Перелік звітної документації

1. Індивідуальна програма розвитку на дитину молодшого шкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку.
2. Індивідуальна програма розвитку на дитину дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку
3. Протокол засідання команди психолого-педагогічного супроводу закладу дошкільної чи загальної середньої освіти.
4. Конспект бінарного заняття з консультантами ІРЦ (корекційним психопедагогом, тифлопедагогом, сурдопедагогом, інструктором з ЛФК, реабілітологом, психологом). Здійснити самоаналіз проведеного заняття.
5. Психолого-педагогічна характеристика та логопедичний висновок на дитину дошкільного віку з порушенням мовленнєвого розвитку, що отримує корекційну допомогу в

умовах ІРЦ чи на умовах інклюзії в закладі дошкільної освіти. Здійснити самоаналіз проведеної діагностики.

6. Психолого-педагогічна характеристика на учня з порушенням мовленнєвого розвитку, що отримує корекційну допомогу в умовах ІРЦ чи на умовах інклюзії в закладі загальної середньої освіти. Здійснити самоаналіз проведеної діагностики.

7. Конспект виступу на методичному об'єднанні вчителів інклюзивного навчання (вчителів-логопедів, вихователів груп спеціального призначення, інклюзивних груп). Здійснити самоаналіз виступу.

8. Конспект консультації для батьків, які виховують дітей з порушенням мовлення. Здійснити самоаналіз проведеної консультації.

9. Конспект тренінгу для батьків, стосовно формування позитивної мотивації щодо перспектив розвитку їх дітей. Здійснити самоаналіз проведеного тренінгу.

10. Конспект профорієнтаційного заходу для дітей з особливими освітніми потребами. Здійснити самоаналіз проведеного заходу.

11. 3 конспекти контрольних індивідуальних логопедичних занять для дітей раннього, дошкільного та молодшого шкільного віку з порушеннями мовлення або комплексними порушеннями розвитку. Здійснити самоаналіз проведених занять.

12. Індивідуальне завдання

13. Гра (посібник та ін.)

14. Звіт про проходження практики.

15. Оформлений щоденник практики з відгуком логопеда, підписами і печатками.

16. Презентація про проходження практики

17. Характеристика на студента з місця проходження практики (заповнюється керівником від бази практики, з підписом та печаткою).

7.3 Орієнтовні запитання, які пропонуються на підсумковій конференції з захисту виробничої практики на посаді логопеда в закладах загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням

1. Назвіть компетентності вчителя-логопеда.

2. На яких посадах може працювати особа з освітою магістр зі спеціальної освіти, спеціалізації логопедія?

3. Яку документацію веде логопед?

4. Охарактеризуйте категорії дітей з особливими освітніми потребами.

5. Охарактеризуйте особливості діагностики мовленнєвого розвитку дитини раннього віку.

6. Охарактеризуйте особливості діагностики мовленнєвого розвитку дитини дошкільного віку

7. Охарактеризуйте особливості діагностики мовленнєвого розвитку дитини молодшого шкільного віку

8. Охарактеризуйте особливості діагностики мовленнєвого розвитку дитини середнього шкільного віку

9. Охарактеризуйте особливості діагностики мовленнєвого розвитку дитини старшого шкільного віку

10. Охарактеризуйте особливості діагностики мовленнєвого розвитку немовленнєвої дитини.

11. Охарактеризуйте особливості діагностики мовленнєвого розвитку дорослого.

12. Охарактеризуйте особливості діагностики мовленнєвого розвитку дитини з РАС.

13. Охарактеризуйте особливості діагностики мовленнєвого розвитку дитини з СДУГ.

14. Охарактеризуйте особливості діагностики мовленнєвого розвитку дитини з ЗПР.

15. Охарактеризуйте особливості діагностики мовленнєвого розвитку дитини з порушенням інтелекту.

16. Охарактеризуйте особливості діагностики мовленнєвого розвитку дитини з ДЦП.

17. Охарактеризуйте особливості діагностики мовленнєвого розвитку дитини з порушеннями слуху.
18. Охарактеризуйте особливості діагностики мовленнєвого розвитку дитини з порушеннями зору.
19. Охарактеризуйте умови ефективного надання освітніх послуг для дітей з системними порушеннями мовлення.
20. Охарактеризуйте порядок зарахування на інклюзивне навчання. Опишіть процедуру зарахування, яка документація при цьому має бути оформлена?
21. Охарактеризуйте положення про ІРЦ. Вкажіть роль та функціональні задачі, які має виконувати вчитель-логопед, консультант ІРЦ.
22. Опишіть методику дослідження мовлення у дітей з ЗНМ I рівня. Наведіть приклад результату обстеження мовлення у дитини з I рівнем ЗНМ.
23. Опишіть методику дослідження мовлення у дітей з ЗНМ II рівня. Наведіть приклад результату обстеження мовлення у дитини з II рівнем ЗНМ.
24. Опишіть методику дослідження мовлення у дітей з ЗНМ III рівня. Наведіть приклад результату обстеження мовлення у дитини з III рівнем ЗНМ.
25. Назвіть структуру характеристики на дитину, яку формує вчитель-логопед, консультант ІРЦ за результатами обстеження.
26. Опишіть методику дослідження мовлення у дитини з заїканням. Наведіть приклад результату обстеження мовлення у дитини з заїканням.
27. Охарактеризуйте індивідуальну програму розвитку мовлення у дошкільника з тяжким порушенням мовлення, за якою проводиться індивідуальне навчання в закладі дошкільної освіти.
28. Назвіть основні правила складання індивідуальної програми розвитку мовлення у дитини з тяжкими порушеннями мовлення шкільного віку, за якою проводиться навчання в закладі загальної середньої освіти.
29. Охарактеризуйте особливості надання логопедичних послуг дітям з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії.
30. Яка роль батьків у формуванні мовлення дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Яким чином логопед взаємодіє з ними? Назвіть ефективні методи роботи з батьками.
31. Назвіть методи формування взаємозв'язку між вчителем-логопедом і вчителями, які забезпечують основне навчання дітей з особливими освітніми потребами. Наведіть приклади такої взаємодії між вчителем-логопедом і вчителями.
32. Охарактеризуйте членів команди, які повинні забезпечувати супровід дитини з особливими освітніми потребами в умовах закладу загальної середньої освіти. Охарактеризуйте роль кожного із них у забезпеченні освітнього процесу.
33. Наведіть приклад ефективного включення дитини з особливими освітніми потребами в навчальний процес. Які задачі були виконані при цьому вчителем-логопедом? Що сприяло забезпеченню якісної освіти в умовах інклюзивного навчання у цьому конкретному випадку?
34. Наведіть приклад неефективного включення дитини з особливими освітніми потребами в навчальний процес. Які причини вплинули на ситуацію, яка склалася і який вихід Ви вбачаєте із зазначеної ситуації?

7.4 Система контролю та критерії оцінювання

Контроль за проходженням студентами практики покладається на керівника від кафедри Університету.

Підсумки практики підбиваються на звітній конференції (після представлення звітної документації, публічної презентації підсумків практики перед комісією, яка складається із керівників від баз практики Університету).

Практика оцінюється комісією кафедри, враховуючи пропозиції керівників практики від базової установи та від кафедри, результати захисту методичних матеріалів, виконання завдань практики, підсумків практики, самооцінку студента.

Розрахунок рейтингових балів відбувається шляхом накопичення поточних балів за

7.4. Система оцінювання

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
		екзаменаційна	залікова
90-100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
81-89	B (дуже добре)	добре	
70-80	C (добре)		
60-69	D (задовільно)	задовільно	
50-59	E (достатньо)		
26-49	FX	незадовільно	не зараховано
25 і менше	F		

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність: Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:

- [Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#)
- [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».](#)
- [Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».](#)
- [Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».](#)
- [Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».](#)
- [Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності».](#)
- Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

Відвідування занять:

Здобувач повинен вчасно приходити на конференції, на практику.

Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується [«Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» \(введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019\) \(див. стор. 4.\)](#). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/>

Неформальна освіта:

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/> Coursera, Prometheus, Edera, Futurelearn, ВУМ, Дія, Всеосвіта, Наурок, Освіторія, ua.udemy та ін.

8. Рекомендована література

Основна (базова):

- 1 Абетка для директора [Електронний ресурс] // 2-ге видання. 2022. Режим доступу до ресурсу: https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2021/08/Abetka_dyrektora_2021_SQE_SURGe.pdf.
- 2 Брушневська І. М., Рібцун Ю. В. Комунікативний компонент мовленнєвої діяльності у дітей: навчально-методичні посібники для роботи з дітьми із порушеннями мовлення: діагностичний комплекс. Запоріжжя : ЛПІС ЛТД, 2019. 124 с.
- 3 Брушневська І. М., Рібцун Ю. В. Комунікативний компонент мовленнєвої діяльності у дітей: навчально-методичні посібники для роботи з дітьми із порушеннями мовлення: методика формування. Запоріжжя: ЛПІС ЛТД, 2019. 144 с.
- 4 Впроваджуємо інклюзію в закладі освіти [Електронний ресурс]. 2023. Режим доступу до ресурсу: https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2023/09/Inclusion_zaklad_osvity_SQE-SURGe_2023.pdf#page=79.
- 5 Навчально-методичний комплект. Навчально-методичний посібник «Особлива дитина в інклюзивному навчальному закладі» / Коваль Л.В., Компанець Н.М., Квітка Н.О., Лапін А.В., Луценко І.В. Київ, 2017. 362 с.
- 6 Квітка Н.О., Лапін А.В. Технології корекційно-розвивальної роботи в інклюзивному навчальному закладі: позаурочний час. Київ, 2020. 156 с.
- 7 Книга взаємозв'язку між учителем-логопедом і вихователем логопедичної групи. Середній дошкільний вік : навчальний посібник / О.М. Ляшенко, Н.О. Сич, Т.А. Малюченко та ін. Тернопіль: Мандрівець, 2022. 80 с.
- 8 Логопедія: Підручник для вищої школи. За ред. М. К. Шеремет. К.: «Слово», 2018. 376 с
- 9 Малярчук А. Я. Розвиток усного і писемного мовлення молодших школярів К.: Літера ЛТД, 2008. 336 с.
- 10 Ленів З. П., Сушко О.І. Практичні аспекти формування ручного праксису в дітей із порушеннями мовлення. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія*. 2012. Вип. 21. С. 158-161. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_019_2012_21_42
- 11 Лукачович Г. О. Теоретичні засади опанування лексику природничого змісту дошкільниками із загальним недорозвиненням мовлення. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 50. Том 1. С.119-124. 2022. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2022/50.1.25>
- 12 Миронова С. П., Буйняк М. Г. Професійна діяльність та особистість корекційного педагога: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2020. 136 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/5706/Myronova-S.P.-Buiniak-M.H.-Profesiina-diialnist-ta-osobystist-korektsiinoho-pedahoha.pdf?sequence=3&isAllowed=y>
- 13 Миронова С.П., Буйняк М.Г., Гаяш О.В. Методика проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. 172 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/6836/Metodyka-provedennia-korektsiino-rozvytkovykh-zaniat-z-ditmy-z-porushenniamy-piznavalnoi-diialnosti.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- 14 Організаційні засади діяльності асистента вчителя в інклюзивному класі: метод. посіб. / уклад.: О. В. Коган та ін. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 110 с.
- 15 Практичні аспекти діяльності інклюзивно-ресурсного центру : методичний посібник / автори-укладачі: О. В. Коган, О. А. Манукян. Лисичанськ : ТОВ «ФОКСПРИНТ», 2020. 96 с.
- 16 Прохоренко Л.І., Бабяк О.О., Баташева Н.І., Душка А.Л., Недозим І.В., Омельченко І.М., Орлов О.В. Навчання дітей з порушеннями когнітивного розвитку в умовах

компетентнісного підходу: навчально-методичний посібник / за ред. В.В. Засенко, Л.І. Прохоренко. Київ, 2020. 435 с.

- 17 Рібцун Ю. В. Дитина з порушеннями мовленнєвого розвитку Харків: Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 40 с.
- 18 Рібцун Ю. В. Діалогова взаємодія педагогів та учнів початкових класів із тяжкими порушеннями мовлення (1-2, 3-4 класи) («Мистецька галузь», «Технологічна галузь») // Стандартизація навчально-методичного забезпечення навчання молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення: навч.-метод. посіб. К. : Ін-т спец. педагогіки і психології ім. М. Ярмаченка НАПН України. 2020. 57 с.
- 19 Рібцун Ю. В. До питання створення універсальних освітніх програм для дітей з особливими мовленнєвими потребами. *Особлива дитина: навчання і виховання*. № 1, 2022. С. 53–68.
- 20 Савінова Н. В. С 13 Інклюзивне навчання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку з психофізичними порушеннями. Частина 3. (Для змішаної форми навчання) : навчально- методичний посібник / Н. В. Савінова, М. І. Берегова, Д. М. Борулько. Миколаїв: Видавець Румянцева Г. В., 2022. 184 с.
- 21 Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі: навчально-наочний посіб. / Укл: Тетяна Скрипник. Київ, 2015. 63 с.
- 22 Федорович Л.О., Чубенко О.В. Логопедична робота з дітьми із фонетико-фонематичними порушеннями мовлення: завдання, вправи, ігри. Запоріжжя : ЛПС ЛТД, 2018. 306 с. Федорович Л.О. Логопедичний альбом: навчальний наочний посібник. Запоріжжя: ЛПС ЛТД, 2014. 144 с.

Додаткова:

- 1 Асистент вчителя у закладі загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання: навчально-методичний посібник / А. А. Колупаєва та ін. Харків : Ранок, 2019. 216 с.
- 2 Галущенко В., Хлебнікова К. Особливості роботи педагогів в спеціальному закладі компенсуючого типу з дітьми з порушеннями мовлення. *The 4 th International scientific and practical conference. Modern research in world science*. July 10-12, Lviv, Ukraine. 2022 С. 484–490.
- 3 Галущенко В., Морозова Г. Особливості застосування вправ моторної компенсації розвитку дітей логопедичної групи з тяжкими порушеннями мовлення. *The 4 th International scientific and practical conference. Modern research in world science*. July 10-12, Lviv, Ukraine. 2022С. 252–258.
- 4 Данілавічюте, Е. А. Нейродинамічна основа моделювання мовлення та дрібної моторики в контексті комплексної технології надання допомоги при ДЦП. *Особлива дитина: навчання та виховання*. № 4. 2015. С. 8–16
- 5 Індивідуальна освітня траєкторія та індивідуальний навчальний план: що це і для кого [Електронний ресурс]. 2022. Режим доступу до ресурсу: <https://nus.org.ua/bez-rubryky/indyvidualna-osvitnya-trayektoriya-ta-indyvidualnyj-navchalnyj-plan-shho-tse-i-dlya-kogo/>.
- 6 Калініченко І.О. Любити і допомагати: путівник для батьків дітей з інтелектуальними порушеннями: навчально-методичний посібник. Полтава: ПОШПО, 2018. 88 с.
- 7 Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Навчання дітей з особливими освітніми потребамив інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 304с.
- 8 Лопатинська Н.А. Системний підхід до нейрологопедичної діагностики комунікативно-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку із різними типами мовленнєвого дизонтогенезу. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*. 2019. Вип. 15 (2020). С. 130-144.
- 9 Лопатинська Н. А. Сучасні нейротехнології у логокорекційній діяльності дітей дошкільного віку із різними типами мовленнєвого дизонтогенезу. Колективна монографія. Корекційно-реабілітаційна діяльність в сучасному освітньому просторі :

монографія / за заг. ред. О.В.Боряк, Т.М. Дегтяренко. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. 257 с. С. 162–183.

- 10 Методичні рекомендації для закладів загальної середньої освіти щодо визначення освітніх труднощів і рівня підтримки в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти / Прохоренко Л.І., Ярмола Н.А., Набоченко О.О., Данілавичюте Е.А. та ін. Київ, 2021. 24 с.
- 11 Недозим І.В. Учні початкових класів із розладами аутистичного спектра: навчання та розвиток: навчально-методичний посібник. Харків, 2020. 96 с.
- 12 Омельченко І.М. Методичні рекомендації з організації і проведення корекційно-розвивального навчання школярів із затримкою психічного розвитку: методичні рекомендації. Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка. К., 2019. 59 с.
- 13 Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. Київ, 2018. 252 с.
- 14 Порадник батькам: практичні рекомендації під час дистанційного навчання дітей з інтелектуальними порушеннями / навчально-методичний посібник / авт.: О. Чеботарьова, Г. Блеч, І. Бобренко, І. Гладченко, О. М'якушко, І. Сухіна, С.Трикоз. За заг. ред. О. Чеботарьової. К.: ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2020. 154 с.
- 15 Рібцун Ю.В. Вивчення практичних функцій молодших школярів з особливими мовленнєвими потребами. *Особлива дитина: навчання і виховання*. № 3, 2021. С. 28–45.
- 16 Рібцун Ю.В. Реалізація логопсихосинергетичного підходу у формуванні практичних функцій у дітей із заїканням. *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету*. 2022. С. 220–224.

ДЖУС Оксана Володимирівна –
завідувач кафедри, доктор педагогічних наук, професор
ЛЕНІВ Зоряна Павлівна –
кандидат педагогічних наук, доцент
ЛУКАЧОВИЧ Галина Олександрівна –
викладач кафедри